

Oređownik Urzędowy

POWIATU PUCKIEGO

Wpisz dn. 14/1 1923 r.
Dziennik
Czasopismo

Wychodzi wedle potrzeby przynajmniej raz w ty godniu. — Przepłata kwartalna 480 mk. miesięczna 180 mk. — Poszczególne numery 36 mk.

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 60 mk. od jednołamowego wiersza drobnego druku, reklamy 90 mk. od wiersza.

Redakcja: St. rostwo w Pucku. — Nakład: „Drukarnia Gdańska“.

Nr. 3

Puck, środa, dnia 10 stycznia 1923 r.

Rok 37.

DZIAŁ URZĘDOWY.

14. Rozporządzenie Prezydenta Ministrów z dnia 25. X. 22. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania ustawy z dnia 22. IX. 22. o kosztach postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym. Dz. U. nr. 105 poz. 976 r. 22.
15. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 23. X. 22 w przedmiocie dodatków drożyznianych do rent zapewnionych ustawą niemiecką z dn. 20. X. 1911. o ubezpieczeniu urzędników prywatnych. Dz. U. nr. 106 poz. 983 r. 22.
16. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30. XI. 22. w przedmiocie zmiany rozporządzenia o sądach pokoju w byłej dzielnicy pruskiej. Dz. U. nr. 16 poz. 993 r. 22.
17. Przypomnienie rozporządzenia policyjnego w przedmiocie zwalczania raka ziemniaczanego. Dz. U. Woj. Pom. nr. 34/35 r. 22.
18. Obwieszczenie dot. wyniku wyborów do Rady Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej.
19. Obwieszczenie w sprawie dodatkowych warunków odnośnie do kom. przedst. wionych komisjom remontowym.

14.

Rozporządzenie Prezydenta Ministrów

z dnia 25 listopada 1922 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu celem wykonania ustawy z d. 22 września 1922 r. o kosztach postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym.

Na mocy art. 10 ustawy z dnia 22 września 1922 r. o kosztach postępowania przed Najwyższym Trybunałem Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 800) zarządza się co następuje:

§ 1. Opłatę zasadniczą od skargi (art. 1 ustęp pierwszy ustawy) oraz opłaty od podań i ich załączników (art. 4 ustawy) uiszcza się znaczkami stempłowymi (skarbowymi — nie sądowymi) albo gotówką; opłaty od świadectw i odpisów, wydawanych przez Najwyższy Trybunał Administracyjny (art. 5 ustawy), tylko znaczkami stempłowymi.

§ 2. Znaczki stempłowe, odpowiadające wysokości opłaty zasadniczej, należy nakleić na pierwszej stronie podania. Urzędnik biura podawczego Najwyższego Trybunału Administracyjnego winien te znaczki stempłowe — jeśli nie nasuwa się podejrzenie, iż je podrobiono albo zdjęto z innego papieru — skasować w ten sposób, iż na każdym znaczku stempłowym wycisnie pieczęć urzędową i datę dnia kasowania tak, aby część pieczęci — w każdym razie jednak data kasowania znajdowała się na znaczku, część zaś poza nim na papierze; gdyby pieczęć urzędowa nie wykazy-

wała daty dnia kasowania, winien urzędnik biura podawczego datę tę wpisać na każdym znaczku atramentem oraz wycisnąć pieczęć w sposób wyżej wskazany.

§ 3. W ten sam sposób należy postąpić przy uiszczeniu opłat od podań i załączników, wymienionych w art. 4 ustawy, naklejając jednakże na pierwszej stronie podania, a w razie wniesienia w dwu lub więcej egzemplarzach, na pierwszej stronie jednego egzemplarza, znaczki stempłowe, których wartość równa się sumie opłat, należących się od wszystkich egzemplarzy i arkuszy podania, tudzież od wszystkich załączników.

§ 4. Przy uiszczeniu przewidzianych w art. 5 ustawy opłat od świadectw i odpisów, należy znaczki stempłowe, przypadające od pierwszego i dalszych arkuszy świadectw względnie od wszystkich stron odpisów, nakleić na świadectwie, względnie odpisie i znaczki te skasować w sposób wskazany w § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 5. W razie uiszczenia opłaty zasadniczej oraz opłat od wymienionych w art. 4 podań i załączników gotówką, należy odpowiednią kwotę wnieść do kasy skarbowej, która potwierdzi zapłatę na skardze względnie podaniu, albo — jeśli płatnik tego żąda — osobnym kwitem kasowym, w którym to razie petent obowiązany jest kwit kasowy nakleić na skardze względnie podaniu. Najwyższy Trybunał Administracyjny zaświadczy na żądanie petenta, iż kwit pozostał w aktach.

§ 6. Kwotę, którą należy złożyć tytułem kaucji na zabezpieczenie opłaty dodatkowej (art. 1 ustęp 2 ustawy), wpłaca się gotówką za pomocą blankietu nadawczego Pocztovej Kasy Oszczędności na konto Nr. 30 110 Centralnej Kasy Państwowej, przyczem na odcinku blankietu, t. zw. „dowodzie odbioru“, jak również na odwrotnej stronie odcinku blankietu t. zw. „dowodu złożenia“ wpisać „Kaucja do dyspozycji Najwyższego Trybunału Administracyjnego w procesie N. N. przeciwko N. N. o . . . . .“ Tak uzupełniony dowód odbioru winien być naklejony na skardze jako dowód zapłaty.

W ten sam sposób należy postąpić, jeśli Najwyższy Trybunał Administracyjny w myśl art. 3 ustęp trzeci ustawy nałożył na skarżącego obowiązek uiszczenia opłaty dodatkowej, niepokrytej kaucją, z tą jednak różnicą,

iz wpisać należy „Opłata dodatkowa w myśl decyzji N. T. A. z . . . . . w procesie N. N. przeciwko N. N. o . . . . .”. Dowód odbioru należy przesyłać Najwyższemu Trybunałowi Administracyjnemu.

Blankiety nadawcze Pocztowej Kasy Oszczędności nabywa się w każdym urzędzie pocztowym.

§ 7. Nieuiszczoną w terminie opłatę dodatkową (art 3 ustęp drugi i trzeci ustawy) oraz nieuiszczone opłaty od podań i załączników ściągają władze skarbowe; w tym celu Najwyższy Trybunał Administracyjny zawiadamia Ministerstwo Skarbu o każdym poszczególnym przypadku.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Ministrów: Juljan Nowak
Minister Skarbu: Jastrzębski

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości.
Puck, 4. I. 23.

Starosta: Lipski.

15.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej

z dnia 23 października 1922 r.
w przedmiocie dodatków drożyznianych do rent zapewnionych ustawą niemiecką z dnia 20 grudnia 1911 r. o ubezpieczeniu urzędników prywatnych.

Na mocy art. 2 ustawy z dnia 22 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 804) w przedmiocie zmiany ustawy niemieckiej z dnia 20 grudnia 1911 r. o ubezpieczeniu urzędników prywatnych (Dz. ust. Rzeszy Niemieckiej, str. 989) zarządza się co następuje:

§ 1. Osoby pobierające renty zapewnione obowiązującą w b. dzielnicy pruskiej ustawą niemiecką z dnia 22 grudnia 1911 r. o ubezpieczeniu urzędników prywatnych (Dz. ust. Rzeszy Niemieckiej, str. 989), otrzymują aż do odwołania dodatki drożyzniane do tych rent w wysokości oznaczonej poniżej.

§ 2. Dodatki drożyzniane wynoszą miesięcznie:

- a) dla osób pobierających renty inwalidów 10 000 mk.,
- b) dla osób pobierających renty starców 12 000 mk.,
- c) dla osób pobierających renty wdów lub wdowców 5 000 mk.,
- d) dla osób pobierających renty sierocy 2 500 mk.

Każde dziecko, będące zupełną sierotą i pobierające rentę sierocą otrzymuje dodatek miesięczny w wysokości 5 000 mk.

Suma dodatków drożyznianych dla osób wymienionych w p. c i d, pozostałych po jednym ubezpieczonym, nie może przekraczać 10 000 mk. miesięcznie.

Dodatki drożyzniane winny być wypłacane miesięcznie zgóry łącznie z rentami.

§ 3. Z dodatków drożyznianych nie mogą korzystać osoby, które otrzymują już dodatki drożyzniane do rent, przyznanych na podstawie ordynacji ubezpieczeniowej Rzeszy Niemieckiej w wysokości nie mniejszej niż przewiduje § 2 niniejszego rozporządzenia należy wypłacać różnicę.

Renciści, którzy korzystali z ulgi, przyznanej im na mocy § 390 ustawy powołanej w § 1 niniejszego rozporządzenia, tudzież osoby pozostałe po nich, otrzymują połowę dodatku drożyznianego, określonego w § 2 niniejszego rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem 1 stycznia 1923 r.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

L. Darowski

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości.
Puck, 4. I. 23.

Starosta: Lipski.

16.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 listopada 1922 r. w przedmiocie zmiany rozporządzenia o sądach pokoju w byłej dzielnicy pruskiej.

Na podstawie art. 1 rozporządzenia Ministra byłej Dzielnicy Pruskiej o urządzeniu sądów pokoju w byłej dzielnicy pruskiej z dnia 15 grudnia 1919 r. (Tyg. Urz. str. 416) i art. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1922 roku w przedmiocie zniesienia Ministerstwa b. Dzielnicy Pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 247) rozporządzam co następuje:

Art. 1. Postanowienie zawarte w art. 1 rozporządzenia Szefa Departamentu Sprawiedliwości Ministerstwa byłej Dzielnicy Pruskiej o ustanowieniu sądów pokoju w byłej dzielnicy pruskiej z dnia 23 grudnia 1919 r. (Tyg. Urz. str. 432) zmienia się w ten sposób, że w obwodach sądów powiatowych tam wymienionych obok istniejących sądów pokoju przywraca się sądy ławnicze.

Art. 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 14 dni po dniu ogłoszenia.
Minister Sprawiedliwości: W. Makowski

Powyższe podaję do ogólnej wiadomości.
Puck, 4. I. 23.

Starosta: Lipski.

17.

Przypomnienie rozporządzenia policyjnego w przedmiocie zwalczania raka ziemniaczanego.

Na mocy obwieszczenia o zwalczaniu chorób roślin z 30 sierpnia 1917 r. (Dz. Ust. Państwa str. 745) i par. 136 ustawy o ogólnej administracji kraju z 30 czerwca 1883 r. (Zbiór Ust. str. 195) — zarządza dla obszaru całej monarchji co następuje:

§ 1.

Celem zwalczania raka ziemniaczanego pole obsadzone ziemniakami (perkami) i zapasy ziemniaków podlegają nadzorowi władz.

Nadzór wykonują władze policyjne, oraz organizacje ochrony roślin (Państwowy Naukowy Instytut Rolniczy w Bydgoszczy). W wykonaniu nadzoru mogą być zabierane odpowiednie ilości tak roślin ziemniaczanych, jak i ich części, a zwłaszcza kłęby celem przeprowadzenia potrzebnych badań.

§ 2.

Wypadki, nasuwające podejrzenie, że na wysadzonych, lub przechowywanych ziemniakach

kach pojawił się rak, winny być niezwłocznie zgłaszane u miejscowych władz policyjnych lub gminnych. Obowiązek zgłoszenia co do pól obsadzonych ziemniakami ciąży na użytkowniku gruntu, a w razie jego nieobecności na zarządzającym; przy zapasach kartofli na tym, który je przechowuje.

Obowiązek zgłaszania nie zachodzi, jeżeli już ktoś inny zgłoszenia wykonał.

Władze policyjne lub gminne winny niezwłocznie skierować zgłoszenie do organizacji ochrony roślin (Państwowy Naukowy Instytut Rolniczy w Bydgoszczy).

Charakterystyczne znamiona raka ziemniaczanego podane są w załączniku.

§ 3.

Na polu, na którym urodziły się kartofle chore na raka ziemniaczanego, winny być starannie zebrane i spalone wszelkie części krzaków, a przedewszystkiem kłęby.

§ 4.

Na takim polu zebrane ziemniaki.

1. nie mogą być użyte jako sadzonki,
2. nie mogą być bez pozwolenia policji usunięte z gospodarstwa, w którym były wyprodukowane,
3. jedynie ugotowane lub parowane kartofle mogą być spalone. Odpadki tych ziemniaków winny być również starannie zebrane i spalone, w razie zaś użycia ich na paszę winny być uprzednio ugotowane.

W gospodarstwach, posiadających fabryki przetworów ziemniaczanych, jest najbardziej wskazanem przerabiać w nich ziemniaki z pól porażonych.

Zresztą należy możliwie unikać wszelkiego przewozu tych ziemniaków, gdyż zarazę przenieść można również z ziemią, do nich przylegającą.

Przepis zawarty w ustępie 1 punkt 2 (niniejszego paragrafu) niema zastosowania przy wykonywaniu badania kłębów w myśl § 1.

§ 5.

Na polu, na którym ziemniaki zostały porażone przez raka, wolno uprawiać następnie jedynie odmiany ziemniaków, wskazane przez władze policyjne. Ograniczenie to pozostaje w mocy tak długo, dopóki nie zostanie wyraźnie zniesione przez władze policyjne.

Dopuszczalne są dalej idące zarządzenia policyjne co do użytkowania zarażonego gruntu.

§ 6.

Miejscowe władze policyjne mogą przysługujące im uprawnienia przekazać władzom gminnym.

§ 7.

Wykroczenia przeciwko przepisom niniejszego rozporządzenia karane będą w myśl § 2 obwieszczenia z 30 sierpnia 1917 r. (Dz. Ust. Państwa str. 745) więzieniem do 1 roku i grzywną do 10 000 mk. lub jedną z tych kar.

§ 8.

Rozporządzenie niniejsze zyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia.

Berlin, 18 lutego 1918 r.

Minister Rolnictwa, Dóbr i Lasów

(—) von Eisenhart Rothe.

Powyższe rozporządzenie przypominam z poleceniem ścisłego przestrzegania.

Toruń, dnia 11 grudnia 1922.

Wojewoda: Jan Brejski.

L. dz. II. g 2860/22.

Ministerstwo Rolnictwa i

Dóbr Państwowych.

Druk ulotny N. 6.

Rak ziemniaczany.

Jedną z najgroźniejszych chorób ziemniaka jest tak zwany rak ziemniaczany.

Rak ziemniaczany wyraża się w postaci narośli na kłębach, czasami także na podziemnych częściach łodyg liściowych. Niedostrzeżalny gołym okiem grzybek zaraża kłęby, najczęściej młode, w miejscach oczek, łodygi zaś pod powierzchnią gruntu w miejscach pączków, skąd później wyrastają łńście, też tam, gdzie tkanka jest największa i najbardziej na porażenie podatna. W miejscu porażonym przez grzybek, tkanka kłęba zaczyna się szybko rozrastać: powstają z początku małe brodawki, koloru żółtawego, później brodawki brudnieją powiększają się i rozszerzają, powierzchnia ich staje się nierówną, chropowatą, wreszcie przyjmują one kształt wielkich gąbczastych narośli, pokrywających większą część powierzchni kłębów.

Dochodzi czasami do tego, że samego kłęba rozpoznać nawet nie można, zamiast niego znajdujemy pod krzakiem rakowate bezkształtne masy.

Ziemniaki rakowate łatwo pod ziemią gniją i grzybek przenosi się na sąsiednie kłęby i krzaki. Z początku choroby, gdy grzybek nie zdołał się jeszcze rozrosnąć, kłęby zarażonych ziemniaków nie różnią się wyglądem swym od zdrowych kłębów i nieraz też wysadzono je jako zdrowe. Przekonano się jednak, iż z takich zarażonych ziemniaków wyrastały zawsze rośliny chore z kłębami rakowatymi. Tym sposobem przez wysadzanie niezupełnie zdrowych kłębów niebezpiecznie można rozszerzyć zarazę.

Całe pola ulegają w ten sposób zniszczeniu, z roku na rok zwiększając straty.

Kłeska ta nie kończy się na jednym roku. Grzybek raka ziemniaczanego jest tak żywotny i odporny, że w gruncie zarażonym nie tylko zimuje, ale latami całymi utrzymać się może.

Silne nawożenie nawozami mineralnymi, jak np. kaimitem i wapnem azotowem, albo użycie środków chemicznych, jak np. formalina, lizol, siarka i t. p. nie niszczą w gruncie grzybka raka ziemniaczanego i środka skutecznego na oczyszczenie gruntu z grzybka raka ziemniaczanego dotychczas nie znaleziono.

Niema więc obecnie sposobu wygubienia tego pasożyta z pola i dlatego trzeba być niezmiernie ostrożnym, aby pola i płony ziemniaków w czystości zachować i zarazy tej nie zawlec.

Rozpowszechnił się rak ziemniaczany już niemal w całej Europie: znała go na Węgrzech, w wielu prowincjach Niemiec, we Francji, we Włoszech, w Skandynawji oraz Anglii; szczególnie groźnie występuje on w Irlandji. Z Węgier, gdzie właśnie po raz

pierwszy wykryto tę chorobę w r. 1896, przedostał się rak na sprowadzonych stamtąd sadzonkach do Niemiec.

Na chorobę raka ziemniaczanego najbardziej narażone są ogrody i małe gospodarstwa w miejscowościach fabrycznych, gdzie przez szereg lat wysadzają ziemniaki stale na tym samym kawałku ziemi. W gospodarstwach większych, w których stosuje się prawidłowy płodozmian, występuje ona znacznie rzadziej.

Przekonawszy się, że niema sposobu oczyszczenia gruntu z zarazków choroby, zwrócono uwagę na odporność rozmaitych odmian ziemniaka na porażenie rakiem.

Z pomiędzy 200 z górą odmian zbadanych pod tym względem, zaledwie kilkanaście wykazało większą odporność w ciągu 4—5 lat. Należą do nich pomiędzy innymi odmiany polskie hodowli Dołkowskiego: Lech, Danusia, a także niektóre zagraniczne, jak Juwel, Juli, Isolde, Ideal, Roland, Beseler, Hindenburg, Brocken i inne.

W żadnym razie nie należy wysadzać ziemniaków, co do których istnieje bodaj najmniejsze podejrzenie, że mogą pochodzić z miejscowości, dotkniętych rakiem ziemniaczanym.

W razie pojawienia się choroby raka na ziemniakach, albo choćby tylko przy podejrzeniu, że choroba ta się ukazała, należy niezwłocznie dać znać instytucji, zajmującej się ochroną roślin uprawnych, jak np. Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach (woj. Lubelskie), Instytutu Rolniczego w Bydgoszczy, Stacji Ochrony roślin w Warszawie i Lwowie, albo do najbliższej Rolniczej Stacji Doświadczalnej lub do przedstawiciela Towarzystwa albo Kółka Rolniczego, wreszcie do wójta gminy z prośbą, aby zawiadomił, kogo należy, o grożącym okolicy niebezpieczeństwie, aby je jeszcze zawczasu usunąć i chorobę w zarodku silić, a przynajmniej niedopuszczyć do jej rozszerzenia.

Chore na raka ziemniaki najlepiej jest odstawić z pola wprost do gorzelnii, przy zachowaniu wszelkich ostrożności, aby podrodze nie rozrzucić chorych kłębów i nie nawieźć ani nie nanieść na zdrowe pola ziemi z pól porażonych.

Jeśliby zaś kłęby chore miały być obrócone na karmę dla inwentarza, należy je wprzód sparzyć albo uparować, aby zarazki grzybka wyniszczyć, niema bowiem pewności, czy dostawszy się przez przewód trawienny bydłęcia do nawozu, a z nawozem do gruntu nie byłyby one źródłem nowego wybuchu zarazy. Wszelkie pozostałe na polu odpadki, zgniłe kłęby i łęciny zebrać i najlepiej zaraz na miejscu spalić.

Na gruntach, gdzie pojawił się grzybek raka ziemniaczanego, nie powinno się uprawiać ziemniaków przez dłuższy okres czasu, kilkanaście lat; jeśli zaś jest to z jakichkolwiek względów niemożliwe, to należy używać do sadzenia wyłącznie takich odmian, które w kilkoletnich doświadczeniach wykazały dostateczną odporność na porażenie grzybkiem raka i są przytem odpowiednie dla danych warunków gleby.

Piwnice i doły, w których były przechowywane ziemniaki porażone, należy gruntownie oczyścić i suto wybielić wapnem.

Państwowy Naukowy Instytut Rolniczy
w Bydgoszczy.

18.

OBWIESZCZENIE

dot. wyniku wyborów do Rady Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej.

Podaje się do wiadomości, że przy wyborach do Rady Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej w dniu 10 grudnia 1922 r. otrzymali większość absolutną, oddanych ważnych głosów, a przez to na członków Izby wybrani zostali następujący lekarze:

1. Dr. Maj Kazimierz w Grudziądzu,
2. Prof. Dr. Jurasz Antoni starszy w Poznaniu,
3. Dr. Dembiński Tadeusz w Poznaniu,
4. Dr. Karwowski Adam w Poznaniu,
5. Prof. Dr. Jezierski Wincenty w Poznaniu,
6. Dr. Lniski Hipolit w Chojnicach,
7. Dr. Nowakowski Stanisław w Kościanie,
8. Dr. Szulc Tadeusz w Poznaniu,
9. Dr. Steinborn Oton w Toruniu,
10. Dr. Jerzykowski Stanisław w Poznaniu,
11. Dr. Dandelski Zdzisław w Toruniu,
12. Dr. Bruski Leon w Kartuzach,
13. Dr. Zieliński Feliks w Grudziądzu,
14. Dr. Gaszkowski Alfons w Starogardzie,
15. Dr. Maryński Marjan w Bydgoszczy,
16. Dr. Ożegowski Stefan w Ostrowie,
17. Płk.-lek. Dr. Żelewski Stanisław w Grudziądzu,
18. Dr. Panieński Stanisław w Poznaniu,
19. Dr. Wróblewski Kazimierz w Poznaniu,
20. Dr. Michałowicz Narcyz w Lesznie,
21. Dr. Matuszewski Romulad w Poznaniu,
22. Płk.-lek. Dr. Janiszewski Stefan w Poznaniu,
23. Dr. Kukliński Stefan w Witkowie,
24. Płk.-lek. Dr. Rogala Czesław w Ostrowie,
25. Dr. Szubert Tadeusz w Bydgoszczy,
26. Dr. Wierzejewski Ireneusz w Poznaniu,
27. Dr. Sikorski Henryk w Inowrocławiu,
28. Dr. Szymanowski Kazimierz w Bydgoszczy.

Poznań, dnia 15 grudnia 1922 r.

Rządowy Komisarz Wyborczy Izby Lekarskiej Poznańsko-Pomorskiej.

Dr. Hübner.

19.

Obwieszczenie w sprawie dodatkowych warunków odnośnie do koni przedstawionych komisjom remontowym.

Ministerstwo Spraw Wojskowych podaje do wiadomości wszystkich zainteresowanych, że poczynając od roku 1923 komisje remontowe nie będą zakupywać ogierów i koni świeżo wyłożonych (z niewygojonemi ranami) jak również koni kurtyzowanych.

Puck, dnia 29. XII. 22 r.

Lipski, starosta.